

Súd: Krajský súd Banská Bystrica  
Spisová značka: 17CoP/34/2019  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719200201  
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2019  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová  
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6719200201.1

## Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a JUDr. Lubomíra Šablu ako členov senátu v právnej veci navrhovateľa V. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX/X, XXX XX H. K., zastúpený advokátom JUDr. Miroslavom Kamenským, so sídlom Hontianske Moravce 150, 962 70 Hontianske Moravce proti manželke K. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom B.. K.. W.. P.. XXXX/XX, XXX XX Q., zastúpená advokátom JUDr. Alexandrom Kuchárikom, so sídlom J. Hollého 11, 934 01 Levice, v konaní o určenie neplatnosti manželstva o odvolaní manželky proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 12Pc/1/2019-196 z 12. júla 2019, takto

### rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v druhom výroku o nároku na náhradu trov konania m e n í tak, že navrhovateľ je p o v i n ý nahradiť manželke trovy prvoinštančného konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

II. Navrhovateľ je p o v i n ý nahradiť manželke trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

### odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh navrhovateľa o určenie neplatnosti manželstva (prvý výrok) a rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania (druhý výrok).

1.1 Z obsahu spisu a odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že navrhovateľ sa v návrhu doručenom súdu prvej inštancie dňa 15.01.2019 domáhal určenia neplatnosti manželstva z dôvodu, že do manželstva nevstúpil dobrovoľne a slobodne, ale jeho rozhodnutie bolo vyvolané psychickým nátlakom zo strany manželky a tiesnivými okolnosťami pred uzavretím manželstva. Súd prvej inštancie mal za to, že žiadna z týchto okolností nebola preukázaná. Naopak považoval za účelové, že navrhovateľ po šiestich mesiacoch od uzavretia manželstva podal návrh o určenie neplatnosti manželstva. Zo svedeckých výpovedí mal súd prvej inštancie za preukázané, že deň pred uzavretím manželstva aj v deň uzavretia manželstva bol navrhovateľ „vysmiaty, šťastný, uvoľnený“ o čom svedčia aj fotografie zo sobáša. Nakoľko v konaní nebolo navrhovateľom preukázané, že by došlo k psychickému nátlaku pri vstupe do manželstva, súd prvej inštancie návrh o určenie neplatnosti manželstva zamietol.

1.2 O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „C. m. p.“) tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, z dôvodu, že nezistil také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali jeho priznanie.

2. Proti druhému výroku rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania podala v zákonnej lehote odvolanie manželka z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“) t.j., že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že navrhovateľ počas konania pred súdom prvej

inštancie nepreukázal, že manželstvo uzatváral pod nátlakom, v tiesni, alebo že by bol oklamáný jej tehotenstvom. Práve naopak, počas konania bolo jednoznačne preukázané, že manželstvo bolo uzatvorené z lásky, navrhovateľ bol na obrade šťastný, spokojný, vysmiaty, čo vyplynulo z podrobnej fotodokumentácie zo svadobného dňa aj z predsvadobnej hostiny, z čestných prehlásení hostí, ktorí sa svadobného obradu zúčastnili a z výpovedí svedkov, ktorých navrhol vypočuť samotný navrhovateľ. Nie je jej jasné ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že neexistujú dôvody pre priznanie náhrady trov konania, keď sám v bode 11 rozsudku skonštatoval, že podanie návrhu na vyslovenie manželstva za neplatné zo strany navrhovateľa považuje za účelové. Návrh na určenie neplatnosti manželstva bol podaný navrhovateľom takmer šesť mesiacov po svadbe dňa 15.01.2019. Navrhovateľ popritom podal už dňa 10.12.2018 návrh na rozvod manželstva. Konanie vo veci rozvodu je vedené na Okresnom súde vo Zvolene pod sp. zn. 18Pc/16/2018 a bolo prerušené do právoplatného skončenia konania o určenie neplatnosti manželstva. Počas celého konania navrhovateľ predkladal totožné vyjadrenia, ktoré do konania neprinášali žiadne nové skutočnosti a iba konanie nehospodárne predlžovali. Dokonca aj navrhovateľom predvolaný svedok S. F. potvrdil, že navrhovateľ sa celý čas počas obradu usmieval a teda nemohol byť pod psychickým nátlakom. Manželka sa v priebehu celého konania musela brániť a čeliť účelovému konaniu zo strany navrhovateľa a predkladať dôkazy na jej obranu, musela si zabezpečiť fotodokumentáciu, čestné prehlásenia svedkov a tiež právneho zástupcu na jej zastupovanie. Keďže manželka žije v Q., zvolila si právneho zástupcu z Q., ktorý musel do Zvolena na pojednávania dochádzať. Manželka má za to, že s ohľadom na okolnosti prípadu je priznanie náhrady trov konania v tomto prípade spravodlivé. Manželka nespôsobilá rozvrat manželstva a nemôže jej byť kladené za vinu, že navrhovateľ sa po šiestich mesiacoch od svadby rozhodol podať návrh na určenie neplatnosti manželstva bez akýchkoľvek relevantných dôkazov. Navrhovateľ spochybnil aj jej tehotenstvo, bez dôkazov ju obvinil z toho, že sfaľovala potvrdenie o jej tehotenstve, čo zle vplývalo na manželkin psychický stav. Psychické donútenie do manželstva tvrdiace navrhovateľom sa nepreukázalo a jeho konanie súd prvej inštancie vyhodnotil ako účelové. Po právoplatnom ukončení konania vo veci určenia neplatnosti manželstva sa bude musieť manželka opäť brániť v konaní o rozvod manželstva, ktoré je v súčasnosti prerušené. Návrh o určenie neplatnosti manželstva bol podaný nedôvodne, a preto by navrhovateľ mal niesť zodpovednosť za svoje konanie v podobe priznania náhrady trov konania manželke. S poukazom na vyššie uvedená manželka navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a priznal jej náhradu trov prvoinštančného konania a zároveň si uplatnila aj náhradu trov odvolacieho konania.

3. Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie pokladá za zákonný a správny. Vyčíslenie trov konania a trov právneho zastúpenia právnym zástupcom manželky je nesprávne prehanané a trovy sú vyčíslené v rozpore so zákonom.

4. Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C. s. p. preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p. po zohľadnení, že podľa § 65 C. m. p. nie je viazaný rozsahom odvolania a podľa § 66 C. m. p. nie je viazaný odvolacími dôvodmi a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o náhrade trov konania podľa § 388 C. s. p. v spojení s § 2 ods. 1 C. m. p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

5. Podľa ustanovenia § 52 C. m. p. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

5.1 Podľa ustanovenia § 55 C. m. p. súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

5.2 Náhrada trov konania plní v civilnom procese dve základné funkcie, a to funkciu preventívnu a funkciu sankčnú. Sankčná funkcia má eliminovať možnosť zneužívania súdneho systému v prípade, že by konanie existovalo bez nutnosti znášať náklady, ktoré sú s konaním spojené. Sankciu spravidla nesie ten, kto spôsobil, že je nevyhnutné brániť v konaní na súde svoje individuálne práva. V mimosporových konaniach upravených Civilným mimosporovým poriadkom platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil. Každý z účastníkov si teda sám znáša vlastné trovy konania. Civilný mimosporový poriadok pripúšťa z tejto zásady výnimky, ktoré sú upravené v ustanovení § 53 až § 56 C. m. p. Aplikácia ustanovenia § 55 C. m. p. prichádza do úvahy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé a v tom prípade môže súd priznať nárok na náhradu trov konania v akomkoľvek konaní podľa Civilného mimosporového poriadku. Pri hodnotení kritéria spravodlivosti by nemal súd ako jediné kritérium zohľadňovať osobné a majetkové pomery účastníkov, ale relevantné by mali byť konkrétne okolnosti v prejednávanej veci ako napríklad, skutočnosti, ktoré

viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde, prípadne ich postoj v konaní. Okolnosti, kedy je možné nárok na náhradu trov konania priznať, môžu byť v aj prípade, ak by išlo o šikanózný návrh. Priznanie náhrady trov konania v konaniach vedených podľa C. m. p. musí teda zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu, pričom jedným z rozhodujúcich hľadísk bude aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi a aby neodporovalo dobrým mravom. Uvedené však platí len v prípade, ak bol podaný návrh na rozhodnutie o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 57 C. m. p.

5.3 Odvolanie manželky je dôvodné. Po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie a okolností daného konania dospel odvolací súd k záveru, že sú tu dané také výnimočné okolnosti, ktoré odôvodňujú aplikáciu ustanovenia § 55 C. m. p. a priznanie náhrady trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %. Prvý výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh o určenie neplatnosti manželstva nadobudol právoplatnosť dňa 30. 07. 2019. S poukazom na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, že návrh na určenie neplatnosti manželstva bol nedôvodný a zjavne neopodstatnený. Navrhovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno a neprodukoval žiadny dôkaz, ktorý by potvrdil jeho tvrdenie, že do manželstva vstúpil neslobodne a pod nátlakom. Práve naopak z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že manželstvo uzavrel slobodne a dobrovoľne. Nepriznanie nároku na náhradu trov konania manželke by odvolací súd považoval za nespravodlivé aj s poukazom na to, že na súde prvej inštancie už prebieha konanie o rozvod manželstva, ktoré inicioval navrhovateľ (návrh doručený súdu prvej inštancie dňa 10.12.2018). Následne ani nie mesiac na to (dňa 15.01.2019) podal navrhovateľ na tom istom súde návrh o určenie neplatnosti manželstva. Navrhovateľ bezdôvodne zatiahol manželku do ďalšieho sporu, ktorým sledoval obdobný zámer. V prípade, že mal navrhovateľ za to, že manželstvo je neplatné, nie je odvolaciemu súdu zrozumiteľné, prečo predtým podával aj návrh na rozvod manželstva. Právne nedôvodným návrhom navrhovateľa vznikli manželke trovy konania zbytočne a bez jej zavinenia. Manželka si náhradu trov konania uplatnila v zmysle § 57 C. m. p. S poukazom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 C. s. p. zmeniť a navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť manželke trovy prvoinštančného konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto uznesenia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

6. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 57 C. m. p., podľa ktorého o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu rozhodne súd len na návrh a v spojení s § 55 C. m. p., podľa ktorého súd môže priznať náhradu trov konania aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé a manželke (odvolateľke) priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % s poukazom na tie isté dôvody, pre ktoré zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie (bod 5 rozsudku). O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto uznesenia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

7. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).